

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Leeuwarden

Betreft : **Herijking Koersdocument Sociaal Domein** (Visiedocument juni 2018)

Datum : 17 juni 2018

Bijlage: Gevraagd advies

Geacht College,

De visie van de Adviesraad Sociaal Domein Leeuwarden is de realisatie van de integrale vormgeving van het Sociale Domein in de stad, de dorpen en het omliggend platteland. De maximale inzet van de beschikbare middelen komt in die visie ten goede aan de basis: degenen die grote of minimale steun van de overheid nodig hebben in onze samenleving.

De Adviesraad Sociaal Domein is daarom verheugd dat in het Visiedocument van het Koersdocument d.d. juni 2018 uw College in deze zittingsperiode een snelle en brede aanpak van het Sociale Domein voorstelt. Er zal worden gestart met de WMO waarbij gebruik zal worden gemaakt van de positieve resultaten die in onze gemeente en landelijk zijn opgedaan met de invoering van de wijkgerichte aanpak en de “indicatie-loze” uitwerking van het experiment “City Deal Inclusieve Stad” in Oud-Oost. Het overlaten van de regie over het hoe en wat aan samenwerkende partijen in het veld is een goede stap op weg naar integratie van het Sociaal Domein.

Wij realiseren ons dat de uitwerking van deze visie een cultuurverandering en ontstijgen van ieders eigen belang vraagt van alle betrokken partijen. Daarvoor is een lang proces nodig dat de zittingsperiode van uw College wellicht zal overstijgen. Wij zijn ervan overtuigd dat met de door u voorgestelde aanpak ook de stijging van de kosten kan worden beteugeld. Daarbij dient voorop te staan dat de meest kwetsbare mensen worden ontzien: voor hen die met complexe problematiek worstelen dient adequate hulp en begeleiding voorhanden te zijn. Dit eist ook bestuurlijk een forse inzet. Wij willen graag in een vroeg stadium betrokken blijven bij de concrete uitwerking van het Visiedocument.

In de onderstaande bijlage gaan wij op hoofdlijnen inhoudelijk in op het “Visiedocument”.

Graag vernemen wij uw reactie.

Hoogachtend,
Namens de Adviesraad Sociaal Domein Leeuwarden

R. de Boer

voorzitter

Leeuwarden, 15 juni 2018

In het algemeen valt het de adviesraad op dat er niet sprake is van één algeheel integraal beleidsdocument: er lijken nog steeds schotten te staan tussen de beleidsterreinen Jeugd, Zorg en Participatie. De adviesraad ziet wel een aanzet tot bestuurlijke ontschotting, maar merkt ook op dat hier nog een hele weg is te gaan. De adviesraad vindt dat daarbij preventie wat onderbelicht is gebleven in het Visiedocument.

Het vormen van een Alliantie waarin de verschillende partijen (sociale basis, sociaal werkers van Amaryllis en zorgaanbieders) een plaats kunnen vinden is naar de mening van de adviesraad een positieve en principiële stap: het maakt de deelnemers gezamenlijk eigenaar van de opgave waar het Leeuwarder Sociale Domein voor staat: besparing van de kosten en tegelijkertijd een effectief stelsel van zorg en hulpverlening overeind houden.

Het document gaat uit van een stevige sociale basis in wijk en dorp, adequate hulp waar deze nodig is door aanvullende ondersteuning van de basis door de professionele alliantie-partners. Het tijdig op- maar ook weer afschalen door ontschotting en vermindering van de administratieve last zijn hierbij noodzakelijke factoren.

De adviesraad plaatst wel een aantal kanttekeningen per beleidsonderdeel:

Jeugd:

De adviesraad ziet met instemming een versterking van de steunstructuur in en rondom de scholen tegemoet. Daar waar sprake is van inzet van een interprofessioneel team zou dit moeten worden ingebed in de sociale infrastructuur waar scholen en wijkorganisaties in participeren: immers daar bevindt zich het snijpunt als men wil inzetten op zorg die, zoals het visiedocument het noemt, meer gericht is op inclusie en normaliseren en versterken van de opvoed- en ontwikkelingsondersteuning.

Verder vindt de adviesraad de visie op Jeugd op onderdelen beperkt:

- De sturing op de structurele kosten in de Jeugdzorg behelst 37% van de totale besparing. Uit de herijking lijkt dit uit 26% van de invloedssfeer te moeten komen (immers, de rest van het beleidsterrein valt onder invloed van jeugdrechter of huisarts): een hele opgave!
- Het is de adviesraad niet helder welke vorm het expertteam gaat aannemen. Er van uit gaande dat enkel invloed kan worden uitgeoefend op 26% van de jeugdhulp instroom, zal in de ogen van de ASD het wijkteam de spilfunctie en de regie moeten behouden. Immers, hoewel de expertise in het werkveld versnipperd aanwezig is, is deze relatief eenvoudig en instellingen overstijgend in een wijkteam samen te brengen. De adviesraad heeft de indruk dat het oprichten van een expertteam, buiten de huidige welzijnsstructuur, in het beste geval tot een beperkte kostenreductie zal leiden, welke mogelijk op een andere wijze efficiënter en meer in lijn met de koers gerealiseerd kan worden.
- Het is de adviesraad niet duidelijk hoe de gemeente haar invloed op de grootste doorverwijzer naar de jeugdhulp, namelijk de huisartsen (54%), wil aanwenden. Dit geldt ook voor de 20% die de GI's voor hun rekening nemen.
- Integraal werken zal bij voorkeur voor de hele groep (100%) moeten gelden. Hoe wil de gemeente de "3 spelers" op het vlak van toegang tot de jeugdhulp integreren?

Werk en Participatie

Uit de beschrijving van dit onderdeel lijkt het alsof er geen problemen zijn. Op zich wordt dit goed opgepakt, maar:

- Het gaat niet alleen om het aan het werk helpen van werkloze mensen, maar ook om uitbreiding van bestaande en creëren van nieuwe werkgelegenheid. Er moet op dit gebied nog het nodige worden veranderd.
- De gemeente moet innovatieve concepten stimuleren en ondersteunen.
- Zie hiervoor ook ons ongevraagde advies van 31 mei 2018 met betrekking tot het Rekenkamer rapport "Aanvalsplan Werk" (1000-banenplan).

Zorg/WMO:

- Bij het vormen van de Alliantie lijkt ook een deel van de informele zorg betrokken te worden. Naar de mening van de adviesraad dient ervoor gewaakt te worden dat informele zorg, o.a. in de vorm van burgerinitiatieven, te veel aan regels en procedures onderhevig wordt.
- De afspraken uit eerdere akkoorden dienen onverminderd te blijven bestaan: niemand mag tussen wal en schip vallen.
- De vaststelling van strakke financiële kaders mag er niet toe leiden dat (cliënten met) ingewikkelde hulpvragen worden afgeschoven.
- Cliënten mogen geen speelbal worden van instellingen die zich onvoldoende gefaciliteerd voelen.

Tenslotte wil de adviesraad nog opmerken dat in dit jaar, waarin Leeuwarden Culturele Hoofdstad van Europa is, het nog belangrijker dan ooit is om de relatie tussen cultuur en beschaving te onderkennen. En de beschaving van een samenleving valt naar onze mening af te meten aan de wijze waarop die samenleving met de meest kwetsbare leden ervan omgaat.

De adviesraad wil nadrukkelijk graag betrokken blijven met de verdere uitwerking het sociale beleid in Leeuwarden.